

#Zuhause: Vraagtekens

Columns - 26 mei 2020 - Auteur: Marja Verburg

Voor de liefde, kinderen, werk, mantelzorg, vakanties, hobby's, of om boodschappen te doen, te tanken, te klussen of te jagen: je kunt het zo gek niet bedenken of Nederlanders en Duitsers gaan er de grens voor over. Hoe intensief de banden tussen beide landen zijn, zagen we bij het Duitsland Instituut nog maar eens bevestigd vanaf het moment dat de eerste Duitse corona-maatregelen werden ingevoerd: vele honderden vragen kregen we van mensen die daar direct door werden geraakt.

De eerste vragen kwamen binnen toen Duitsland op 16 maart zijn grenzen sloot met Oostenrijk, Zwitserland, Frankrijk, Denemarken en Luxemburg. Nederlanders die voor werk of vakantie in een van die landen waren, belden en mailden bezorgd of ze nog door Duitsland naar huis konden rijden.

We besloten als Duitslandweb-redactie die 16e maart de belangrijkste Duitse maatregelen op een rijtje te zetten - dat is sindsdien, dus al drie maanden lang, elke dag [veruit het meest gelezen artikel](#) op onze site. En het zorgde voor nog veel meer vragen.

We belden met het Duitse ministerie van Binnenlandse Zaken BMI. Ze waren daar zelf nog koortsachtig bezig uit te zoeken wat de consequenties van de maatregel waren, maar we kregen binnen twee uur antwoord. Iedereen die in een EU-land woonde, mocht door Duitsland naar huis reizen. Een aantal Nederlanders meldde die eerste dagen dat ze aan de Zwitsers-Duitse grens waren tegengehouden, ze moesten via Frankrijk naar huis. Dat was niet de bedoeling, reageerde het BMI prompt. We hebben daarna niet meer zulke meldingen ontvangen.

Quarantaine

De grootste piek kwam toen de bondsregering op 6 april aankondigde dat iedereen die vanuit het buitenland naar Duitsland kwam, twee weken in quarantaine moest. De maatregel ging op 10 april in en alle deelstaten mochten zelf bepalen welke uitzonderingen ze daarop maakten. Maar de deelstaten maakten geen haast met het opstellen van hun reisverordeningen. Ondertussen stroomden de vragen bij ons binnen: mochten mensen hun partner of kinderen over de grens nu niet meer bezoeken? Konden ze nog naar hun oude zieke vader?

En wat moesten al die grenspendelaars en ondernemers met opdrachten in Duitsland?

#Zuhause

In deze columnserie vertellen medewerkers van het Duitsland Instituut Amsterdam wat hen opvalt tijdens de corona-pandemie

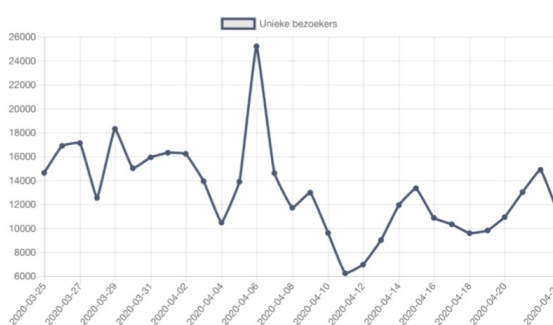
Toen de deelstaten op 9 april nog geen reisregels hadden opgesteld, zijn we maar eens gaan bellen met de dichtstbijzijnde, Nedersaksen en Noordrijn-Westfalen (NRW). Reisregels? Nee hoor, Nederlanders konden gewoon de grens over, zei een ambtenaar in Nedersaksen. Een medewerkster van de Staatskanzlei van NRW beloofde onze vraag door te sturen aan de *zuständige Abteilung*.

Om 15.30 uur kwam er ineens een paniekerige mail uit Nedersaksen met als onderwerp: *“Alles zurück!”* Wat de ambtenaar eerder had gezegd, klopte niet, Nederlanders moesten wel degelijk in quarantaine als ze naar Duitsland kwamen. NRW mailde de nieuwe reisregels kort voor 20 uur - vier uur voordat ze van kracht werden.

Hadden ze nou zitten slapen daar in die deelstaten? Toen ik een paar dagen later nog een keer met een Duitse *Beamte* belde, sprak hij uit zichzelf de woorden die mij even deden stilvallen: *“Wir hatten gar nicht an die Holländer gedacht.”* Aan wie moet je als Duitse deelstaat aan de Nederlandse grens dan wel denken als je reisregels opstelt? Nou ja, het was voor iedereen wennen. Sindsdien kregen we overigens steeds direct en heel adequaat antwoord.

Flesvoeding

Aantal unieke bezoekers afgelopen 30 dagen

Toen de deelstaatregels eenmaal bekend waren, werd het er niet makkelijker op. We probeerden het ambtelijke Duits in begrijpelijk Nederlands op onze site te zetten, maar veel mensen wilden toch expliciet horen dat de maatregelen ook echt op hen van toepassing waren. En ook in het Nederlands bleven de regels ingewikkeld. In de ene deelstaat hoefde je niet in quarantaine als

je je partner bezoekt, in de andere moest je daarvoor eerst toestemming vragen bij het regionale Gesundheitsamt, de Duitse GGD. Ook voor medisch noodzakelijke reizen hoefde je niet in isolatie. Maar wanneer is iets een medische noodzaak?

Een vader zat met een klein kind dat allergisch was voor vrijwel alle soorten flesvoeding, behalve voor die ene die in Emmerich te krijgen was. Mocht hij

daarvoor de grens over? Tsja, daar moest de deelstaat of het Gesundheitsamt een oordeel over vellen. Gelukkig meldde zich iemand met een link naar een site waar de flesvoeding online te bestellen was en de toevoeging: “En anders kan ik misschien helpen? Ik woon in Duitsland.”

Mensen die kinderen of (schoon)ouders naar een Duits ziekenhuis wilden rijden - kon dat? Als ze niet tot hetzelfde huishouden behoorden, was dat niet vanzelfsprekend - in de auto moet je dan 1,5 meter afstand kunnen houden. Met meer dan twee mensen is dat eigenlijk niet te doen.

Hoe toon je, als je wordt gecontroleerd aan de grens, aan dat je op weg bent naar je partner?

Veel vragen kwamen van Nederlanders die hun partner wilden bezoeken, niet alleen direct over de grens in Noordrijn-Westfalen of Nedersaksen, maar ook veel verder weg, in Beieren, Berlijn of Saksen. Vrijwel alle deelstaten stonden dat toe, maar hoe toon je, als je aan de grens of in Duitsland wordt gecontroleerd, aan dat je op weg bent naar je partner? Met een foto waar je samen op staat, zei een Duitse ambtenaar ons. Neemt de controlerende politie, die uiteindelijk het laatste woord heeft, daar ook genoegen mee? Nou, verzuchtte de ambtenaar, ze waren dan wel Duitsers, maar we mochten er toch wel een beetje op vertrouwen dat niemand erop uit was in zulke gevallen moeilijk te doen.

Moeilijke honden

We hebben inderdaad van niemand die een partner bezocht gehoord dat ze zijn tegengehouden. Eén sitebezoeker meldde dat hij zijn vriendin in München had bezocht en met de snelbus in Groningen de grens over was gegaan. “Ik had een brief bij me van mijn vriendin geschreven in Duits, bewerende dat ik haar vriend ben met adres en tel. Dat ze haar mochten bellen. *'Alles klar'* zei de politieman. En de bus mocht verder.”

De opmerkelijkste vraag op relatiegebied kwam per mail binnen, van een man die zijn vriendin voor een paar dagen naar Nederland wilde halen. Ze had een buitenlands paspoort en hij was niet met haar getrouwd. Dat zou op zich niet zo'n probleem zijn geweest, maar toen volgde: “Zij is met een Duitser getrouwd en die weet van niets. Mag ik haar ophalen?”

De afgelopen weken nam de verontwaardiging toe omdat Nederlanders niet naar Duitsland mogen, maar Duitsers wel naar Nederland

Ook kwamen veel vragen van Nederlanders met een tweede huisje of een camper

in Duitsland. Niet alleen wilden ze daar graag een tijdje doorbrengen, ook was er vaak dringend onderhoud nodig ("aan bewatering van palmen en apparaten etc"). De officiële regels stonden het tot voor kort niet toe. Inmiddels is onderhoud aan een huis in Duitsland wel een [dringende reisreden](#), maar er vakantie vieren mogen Nederlanders nu, eind mei, nog steeds niet.

Dan waren er de mensen die partners of familie uit Polen of Oekraïne wilden halen; met een auto met caravan vanuit Slovenië terug naar Nederland moesten; met "twee moeilijke honden" vanuit Denemarken via België naar Duitsland moesten verhuizen; of kinderen hadden die vanuit de VS landden op vliegveld Düsseldorf. Mochten zij met de auto door Duitsland reizen? Ook opvallend, wat we nog niet wisten: Nederlandse jagers blijken in Duitsland op wilde zwijnen te jagen, naar eigen zeggen om zaaigoed te beschermen. Was dat noodzakelijk werk?

Geen boodschappen of toeristische reizen

De afgelopen weken nam de verontwaardiging in de reacties toe over het feit dat Nederlanders niet naar Duitsland mogen, maar Duitsers wel naar Nederland, en bijvoorbeeld met Pasen en Hemelvaart ook massaal hierheen kwamen. "Ik werd teruggestuurd aan de grens om naar de winkel te gaan en te tanken. (...) Maar ik zie de Duitsers gewoon met Pasen komen vissen in de Maas."

Nederland heeft geen reisbeperkingen ingevoerd. Duitsland wel, al wordt lang niet iedereen aan de grens gecontroleerd en worden de regels steeds verder versoepeld - de quarantainemaatregelen zijn voor EU-burgers afgeschaft. Maar boodschappen doen en toeristische reizen zijn nog steeds niet toegestaan, [meldt de Bundespolizei expliciet op haar website](#).

"Ok, ik ga mijn boeking dan maar annuleren", verzuchtte vanmorgen een vrouw aan de telefoon. We voelen met haar mee. Bij het Duitsland Instituut kunnen we ook niet wachten tot we weer naar Duitsland mogen, om vrienden te bezoeken of voor vakantie. Een Duitse collega kon vorige week na drie maanden eindelijk naar haar Duitse familie en werkt nu vanuit het Münsterland. "Het zoontje van m'n broer, 3 jaar oud, bleef een halfuurtje verbaasd naar me kijken", vertelde ze. "Maar sindsdien is het alsof ik niet ben weggeweest."

Dit is een artikel gedownload via duitslandinstituut.nl.

Artikel: <https://duitslandinstituut.nl/artikel/37925/zu Hause-vraagtekens>